

ÎNCHEIERE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Dumitru Mardari, Iurie Bejenaru,

examinînd cererea de revizuire declarată de avocatul Liliana Leancă în interesele revizuienților Bostan Vitalie și Stamatii Livia,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bostan Vitalie și Stamatii Livia împotriva Ludmillei Zanosiev și Caziuc Cornelia, intervenient accesoriu notarul public Ceban Galina cu privire la declararea nulității contractului de donație și a contractului de vânzare-cumpărare, restituirea bunului imobil,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2015, prin care recursul declarat de avocatul Liliana Leancă în interesele recurenților Bostan Vitalie și Stamatii Livia, s-a considerat ca inadmisibil,

c o n s t a t ă

La 30.04.2010, reprezentantul reclamanților Bostan Vitalie și Stamatii Livia, avocatul Leanca Liliana, a depus cerere de chemare în judecată către Zanosiev Ludmila prin care a solicitat anularea contractului de donație a terenurilor agricole: nr.cadastral 0111203261 cu suprafața totală de 0,0729 ha; nr cadastral 0111203262 cu suprafața totală 0,1657 ha; nr. cadastral 0111203260 suprafața totală 0,4169 ha., încheiat între Bostan Vitalie, Stamatii Livia și Zanosiev Ludmila la 06.02.2010 și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 17.05.2011, reprezentantul reclamanților Bostan Vitalie și Stamatii Livia, a înregistrat o cerere de chemare în judecată împotriva Corneliei Caziuc, intervenient accesoriu Zanosiev Ludmila prin care a solicitat anularea contractului de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole: nr.cadastral 0111203261 cu suprafața de 0,0729 ha; nr. cadastral 0111203262 cu suprafața totală 0,1657 ha; nr.cadastral 0111203260 cu suprafața totală 0,4169 ha., încheiat între Zanosiev Ludmila și Caziuc Cornelia la 09.02.2010, cu nr.486, încasarea din contul pîrîtei a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 02 august 2012 (f.d.213, vol.I), pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bostan Vitalie și Stamatii Livia împotriva Ludmillei Zanosiev privind recunoașterea nulității contractului de donație, încasarea cheltuielilor de judecată și pricina civilă la acțiunea înaintată de Bostan Vitalie și Stamatii Livia către Caziuc Cornelia privind anularea contractului de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată au fost conexe într-un singur proces.

Prin cererea de chemare în judecată suplimentară (vol.2,f.d.38-41), reprezentantul reclamanților a solicitat declararea nulității absolute a contractului de donație, încheiat între Bostan Vitalie, Stamati Livia și Zanosiev Ludmila, la data de 06.02.2010, și a contractului de vânzare-cumpărare, încheiat între Zanosiev Ludmila și Caziuc Cornelia, la 09.02.2010, obiectul cărora au constituit terenurile agricole cu suprafața totală de 0,0729 ha, cu nr.cadastral 0111203261; cu suprafața totală de 1657 ha, cu nr.cadastral 0111203262 și cu suprafața totală 4169 ha, cu nr.cadastral 0111203260, situate în mun. Chișinău, or. Sîngera, extravilan; dispunerea de către instanța de judecată a restituirii în natură de către Zanosiev Ludmila și Caziuc Cornelia lui Bostan Vitalie și Stamati Livia a terenurilor agricole menționate; încasarea de la Zanosiev Ludmila și Caziuc Cornelia în beneficiul lui Bostan Vitalie și Stamati Livia a tuturor cheltuielilor judiciare.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 06.02.2010, între Bostan Vitalie, Stamati Livia și Zanosiev Ludmila a fost încheiat un contract de donație a terenurilor agricole: cu suprafața de 0,0729 ha, nr. cadastral 0111203261; cu suprafața de 0,1657 ha, nr.cadastral 0111203262 și cu suprafața de 0,4169 ha, nr.cadastral 0111203260, situate în mun. Chișinău, or. Sîngera, extravilan, autentificat notarial de notarul public Ceban Galina la 06.02.2010 și înregistrat cu nr. 463.

Susțin reclamanții că, contractul respectiv a fost încheiat ca rezultat al comportamentului dolosiv al Ludmillei Zanosiev, exprimat prin determinarea lui Bostan Vitalie și Stamati Livia de a perfecta contractul de donație, care de fapt au dorit să încheie un contract de vânzare-cumpărare. Motivele invocate de către Zanosiev Ludmila, care au determinat reclamanții la simularea contractului de donație din 06.02.2010, au fost că dacă vor încheia un contract de vânzare-cumpărare, ea va fi nevoită să achite taxe și impozite exagerat de mari, dar și de faptul că la moment ea nu dispunea de toată suma, care trebuie achitată în fața notarului. De asemenea, au acceptat simularea contractului și reieșind din faptul că Zanosiev Ludmila este cumnata verișoarei Liviei Stamati, care la rândul său a confirmat că Zanosiev Ludmila este o persoană de încredere și are doar intenții bune.

Astfel, prin dol au fost determinați să încheie un contract simulat.

Ulterior, a treia zi, după încheierea contractului de donație, Zanosiev Ludmila a încheiat un contract de vânzare-cumpărare a terenurilor respective, cu Caziuc Cornelia, fiind autentificat la același notar, Ceban Galina, și înregistrat cu nr.486.

Consideră contractul sus-indicat fictiv, deoarece prin încheierea lui nu s-a urmărit intenția de a produce efecte juridice, ci doar eschivarea Ludmillei Zanosiev la achitarea datoriei de 31800 Euro, ce a constituit costul terenurilor, în beneficiul lui Bostan Vitalie și Stamati Livia pentru terenurile vândute la 06.02.2010, fapt demonstrat și de prețul vânzării de doar 6473 lei. Susțin că Caziuc Cornelia și Zanosiev Ludmila sunt prietene fapt ce a permis încheierea contract de vânzare-cumpărare fictiv.

În drept, reprezentantul reclamanților și-a întemeiat pretențiile pe prevederile art.219, 221, 228 alin.(1) Cod civil.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica din 03 iunie 2013 acțiunea a fost admisă.

S-a declarat nul contractul de donație nr.463, încheiat la 06.02.2010, între Bostan Vitalie, Stamati Livia și Zanosiev Ludmila și contractul de vânzare-

cumpărare nr.486, încheiat la 09.02.2010, între Zanosiev Ludmila și Caziuc Cornelia, obiect al cărora au constituit terenurile agricole, cu suprafața de 0,4169 nr. cadastral 0111203260, cu suprafața de 0,0729 ha, nr.cadastral 0111203261, suprafața de 0,1657 ha, nr.cadastral 0111203262, situate în or. Sîngera, extravilan.

S-a obligat Zanosiev Ludmila să restituie lui Bostan Vitalie și Stamati Livia terenurile agricole, cu suprafața de 0,4169 ha, nr.cadastral 0111203260, cu suprafața de 0,0729 ha, nr. cadastral 0111203261, cu suprafața de 0,1657 ha, nr. cadastral 0111203262, situate în or. Sîngera, extravilan.

S-a încasat de la Bostan Vitalie în beneficiul Zanosiev Ludmila suma de 700 Euro, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii.

S-a încasat de la Caziuc Cornelia și Zanosiev Ludmila, în mod solidar, în beneficiul lui Bostan Vitalie și Stamati Livia suma de 531,52 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Măsura de asigurare a acțiunii, impusă prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 12.05.2010 - se revocă.

La 27.06.2013, hotărîrea instanței de fond a fost contestată cu apel de către reprezentantul Corneliei Caziuc, avocatul V. Nicoară, prin care a solicitat casarea hotărîrii instanței de fond.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2013 apelul a fost admis, hotărîrea instanței de fond casată cu adoptarea unei noi hotărîri de respingere a cerințelor înaintate ca lipsite de temeii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2014 a fost admis recursul declarat de reprezentantul lui Bostan Vitalie și Stamati Livia, avocatul Liliana Leancă, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 26.09.2013 cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2014 apelul Corneliei Caziuc a fost respins, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Botanica din 03 iunie 2013.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 octombrie 2014 a fost admis recursul declarat de reprezentantul Corneliei Caziuc, avocatul Vasile Nicoară, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2014 cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2015 s-a admis apelul declarat de reprezentantul Corneliei Caziuc, avocatul Vasile Nicoară, fiind casată hotărîrea Judecătoriei Botanica din 03 iunie 2013, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

La 24 aprilie 2015 în termen, avocatul Liliana Leancă în interesele recurenților Bostan Vitalie și Stamati Livia, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2015 recursul declarat de avocatul Liliana Leancă în interesele recurenților Bostan Vitalie și Stamati Livia, s-a considerat ca inadmisibil.

La 25 noiembrie 2016 avocatul Liliana Leancă în interesele revizuienților Bostan Vitalie și Stamati Livia a depus cerere de revizuire împotriva încheierii instanței de recurs, solicitînd admiterea cererii, casarea încheierii Curții Supreme de

Justiție din 17 iunie 2015, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

Ca temei pentru declararea cererii de revizuire, avocatul Liliana Leancă în interesele revizuienților Bostan Vitalie și Stamatii Livia a invocat prevederile art. 449 lit. b) CPC.

Invocă că instanța de recurs incorect a constatat circumstanțele cauzei și anume nu a luat în considerație declarațiile martorului Axentiev Ecaterina, totodată au apărut martori noi, care pot relata că între părți a fost semnat contract de vânzare-cumpărare.

Alt motiv care stă la baza cererii de revizuire este că instanța judecătorească a stabilit un fapt dovedit numai prin copia de pe document.

Astfel, conform art.138 alin.(4) CPC, înscrisurile se depun în original sau în copie autenticată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului.

Prin circumstanțele noi descoperite se atestă că contractul de donație nr.463 din 06.02.2010 semnat între Bostan Vitalie, Stamatii Livia și Zanosiev Ludmila poartă un caracter fictiv care duce inedit la nulitatea lui absolută, deci contractul de vânzare-cumpărare semnat între Zanosiev Ludmila și Caziuc Cornelia este lovit de nulitate absolută.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.451 alin.(1) CPC cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447 CPC, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 CPC și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art.453 alin.(1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Datorită faptului că revizuirea este o cale de atac a hotărârilor irevocabile, poate afecta stabilitatea raporturilor juridice, producând efecte grave pentru părți. De aceea legea stabilește o listă expresă și exhaustivă a temeiurilor de declarare a revizuirii. Acestea sînt prevăzute la art. 449 CPC și în cazul în care se cunoșteau ar fi influențat asupra soluției date de instanța de recurs.

Avocatul Liliana Leancă în interesele revizuienților Bostan Vitalie și Stamatii Livia ca temei de revizuire a invocat prevederile art. 449 lit. b) CPC.

În conformitate cu art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

În interpretarea corectă a prevederilor enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Cu alte cuvinte, art. 449 lit. b) CPC, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Sub acest aspect, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărârii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii. Faptele noi apărute după darea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuenta trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuenta de posibilitatea invocării unui atare temei.

Așadar, avînd în vedere această normă juridică de trimitere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuenta nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că drept temei de revizuire s-a invocat faptul că nu a fost luat în considerație declarațiile martorului Axentiev Ecaterina, totodată au apărut martori noi, care pot relata că între părți a fost semnat contract de vînzare-cumpărare.

Alt motiv care stă la baza cererii de revizuire este că instanța judecătorească a stabilit un fapt dovedit numai prin copia de pe document, contrar prevederilor art.138 alin.(4) CPC, care stipulează că înscrisurile se depun în original sau în copie autenticată în modul stabilit de lege, îndicîndu-se locul de aflare a originalului.

Instanța de recurs accentuează că argumentele invocate de avocatul Liliana Leancă în interesele revizuienților Bostan Vitalie și Stamati Livia în cererea de revizuire sunt irelevante speței, nu întrunesc calitatea circumstanțelor sau înscrisurilor probatoare noi care nu i-au fost cunoscute anterior.

Or, una din condițiile esențiale de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii.

Prin urmare, revizuirea nu poate fi exercitată pentru motive care privesc greșeli de judecată, cum ar fi aprecierea greșită a probelor, omisiunea analizării unor probe ori interpretarea greșită a unor dispoziții legale.

Colegiul constată că revizuenta nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, în timp ce acela prezentat nu are putere decisivă asupra concluziei (hotărîrii) instanței de judecată ori de natură să răstoarne o situație juridică deja stabilită.

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărîri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărîrii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că avocatul Liliana Leancă în interesele revizuienților Bostan Vitalie și Stamati Livia în cererea de revizuire nu a invocat nici un temei, care s-ar încadra în prevederile art. 449 CPC, în baza căruia se poate solicita revizuirea hotărîrii, ci din contra a oferit împrejurări ce țin de fondul cauzei.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci cînd instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărîrilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărîri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci cînd este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova*).

Din considerentele menționate și avînd în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către avocatul Liliana Leancă în interesele revizuienților Bostan Vitalie și Stamati Livia împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bostan Vitalie și Stamati Livia împotriva Ludmillei Zanosiev și Caziuc Cornelia, intervenient accesoriu notarul public Ceban Galina cu privire la declararea nulității contractului de donație și a contractului de vânzare-cumpărare, restituirea bunului imobil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru